

A mű harmadik része a vadászebeket, a vadászlovat és a sólymot ismerteti. Ugy az általános mint a részletes rész: természetrajzi és kynologiai szempontból van tárgyalva s szerző következetesen pártatlan a telivér vizslafajok és azok faji és egyéni tulajdonságainak leírásánál, használhatóságuk ismertetésénél. Annál több követelni valót hagynak azonban fenn a képek, mert azoknak egy része bizony rossz, nem is új, hanem a Wero Schaw Schmiedeberg-féle angol és német nyelven megjelent nagy kynologiai mű képeinek egyszerű másolata.

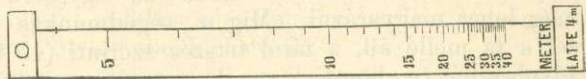
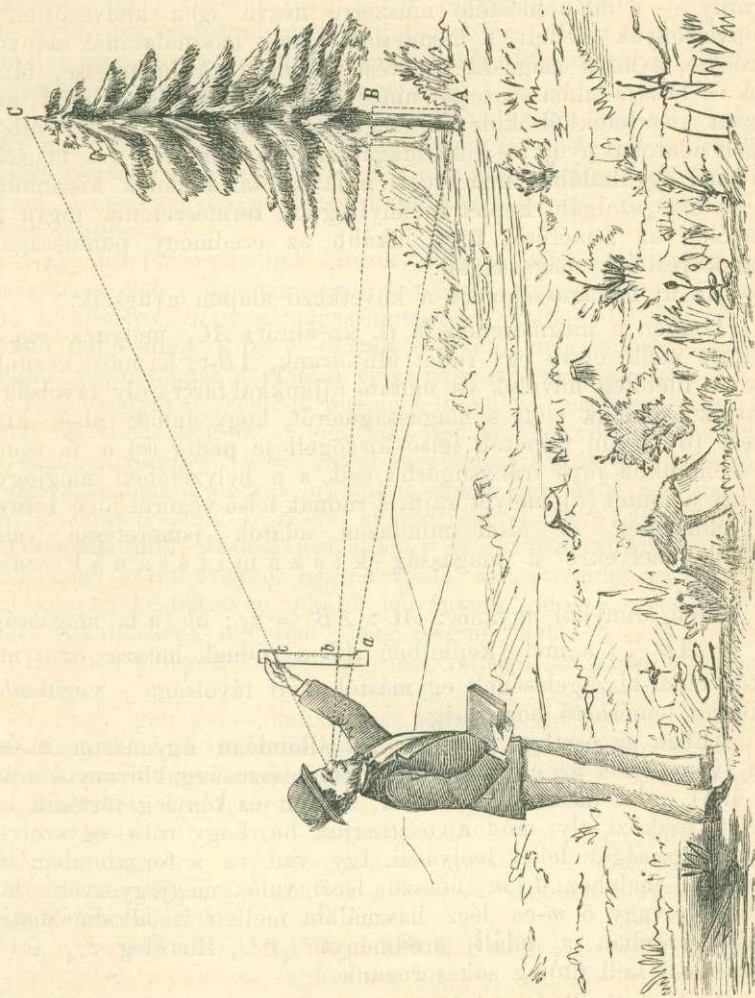
A kötet külső kiállítása igen szemre való. Kár azonban, hogy a czimtábla díszítésére szolgáló szarvas-fej és agancsok nézetünk szerint nem eléggé sikerültek. Mennyivel megkapóbb volna e szép könyv i g a z i szarvasfővel és fantastikus szarvak helyett v a l ó d i kapitális szarvasagancsokkal! E kevésbbé lényeges kifogásunk mellett azonban készséggel elismerjük, hogy a czég a mű anyagi kiállításánál dicséretreméltó buzgalommal és áldozatkészséggel járt el.

Ajánljuk különben a munkát t. olvasóink pártfogásába, melyre a Grill-féle cs. és kir. udvari könyvtáros czégnél (Budapest, Dorottya-utca) lehet előfizetni 18 frttal a teljes 3 kötetre.

Vadász.

L a p s z e m l e.

(A—ó.) **Uj famagasságmérő.** Az alábbiakban az „Oest. Forst-Zeitung“ ismertetése után egy igen egyszerű és a gyakorlati életben jó eredménnyel alkalmazhatónak látszó eszközt mutatunk be a lapok olvasóinak. Ez a mérőeszköz szerencsésen egyesíti magában azokat a tulajdonságokat, melyekkel pedig kevés más eszközünk dicsekedhetik; szerkesztése egyszerű, használata kényelmes és gyors, az általa nyújtott mérési adatok kielégítően pontosak s ami szintén számbaveendő tulajdonság: ára olcsónak mondható.



Az eszköz, melynek feltalálója Christen, svájci (bieli) főerdész, nem nyújt ugyan nagyobb pontosságot egyéb magasság mérő eszközöknél, de kényelmesebb és szabadabb munkát enged és pedig bármily — s talán másféle műszerre nézve igen kedvezőtlen — terepviszonyok mellett, a mennyiben ennek használatánál alapvonal mérésére, a mi a magasság mérést mindig körülményessé, fárasztóvá és hosszadalmassá tette, nincs szükség s mégis, a mint az a végzett kísérletekből kiderült, legfeljebb csak 2—3%-nyi hibával terhelt adatokat nyújt; e hiba magában véve sem sok s a magasság mérésnél egyáltalában nem, mert a fa köbtartalmának kiszámításánál az erre szolgáló képlet mennyiségtani természeténél fogva tudvalevőleg az átmérőtől függ inkább az eredmény pontossága és jóval kevésbé a magasságtól.

Az új famagasságmérő a következő alapon nyugszik.

Legyen a megméréndő fa (l. az ábrát) AC , melynek egészen a törzse mellé eleve egy rudat állítottunk, AB -t; ha most kezünkbe fogva s illetőleg hüvelyk és mutató ujjunkkal tartva oly távolságban látjuk szemünk előtt a magasságmérőt, hogy annak alsó kiszögellése (a) a rud talpától, felső kiszögellése pedig (c) a fa csucsról szemünkbe jövő iránysugárba esik s e helyzetében megjegyezzük azt a pontot (b), melyet rajta a rudnak felső végéről jövő iránysugár jelöl meg, ez által mindazon adatok ismeretessé válnak előttünk, melyekre a magasság kiszámításánál szükségünk van.

Ezen arányból ugyanis: $AC : AB = ac : ab$, a fa magassága: $AC = AB \frac{ac}{ab}$; a mely képletben AB a rudnak hossza, ac a mérő eszköz oldal-kiszögellésének egymástól mért távolsága s végül ab az eszköztől lemérhető hosszúság.

Abban az esetben azonban, ha állandóan ugyanazon hosszúságú (vagy ezzel az előre megállapított hosszúsággal bizonyos arányban álló) rudat használunk, akkor, a mint ez tényleg történik is, a a mérő eszközt oly módon oszthatjuk be, hogy róla egyszerre a fának magasságát lehet leolvasni. Így van ez a forgalomban lévő eszközknél, melyhez 4 m hosszú lécz való; megjegyezvén, hogy azért 2, 3 vagy 5 m -es lécz használata mellett is alkalmazhatjuk, ilyenkor azonban a talált eredményt $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ illetőleg $\frac{5}{4}$ értékű törtszámmal kell utólag sokszorozunk.

Gyakorlati alkalmazását ennek az egyszerű eszköznek röviden meg lehet magyarázni. Míg a segéd munkás a ruddal vagy lécczel a fa mellé áll, a fától tetszés szerinti (45 vagy több méternyi) távolságból, a honnét annak csucsat s a rudat vagy léczet jól láthatjuk, megirányozzuk az eszköz felső kiszögellése mellett nézve el a fa csucsat s ilyen irányzás mellett annyira eltávolítjuk szemüinktől a magasságmérőt, hogy annak alsó kiszögellése mel-

lett éppen a lécz talppontját vagyis a fatövét lássuk meg; ekkor végre leolvassuk annak az osztó vonalnak megfelelő számot, leym-nél a lécz felső végéről jövő sugár eszközünk szélét találja. E szám a fa magasságával egyenlő. Biztonság végett különösen a kezdő jól teszi, ha a leolvasást mégegyszer foganatosítja, illetőleg az eljárást megismétli.

Az osztóvonalnak s illetve a számnak leolvasása nem okoz nehézséget; mert a magasság mérő fémlemezről lévén készítve, rajta a bevésített vonások erősebben megvilágított állásponton feltűnőbb fényüknél, árnyas helyen pedig sötétebb árnyalásuknál fogva mindig élénken látszanak.

Nagyobb fontosságúnak látszik azonban s az eszköz alkalmazhatóságát az első pillanatra szinte kétséges színben tünteti fel az a másik körülmény, hogy a magasságmérővel, szabad kézben tartva azt, kell dolgoznunk s így — kivált reszkető kezű ember — talán kielégítő pontossággal használni éppen nem is lenne képes.

E hátránnyal szemben mégis könnyű a segítség; mert kezünket, melyben az eszközt lógatjuk, egy mindig velünk hordozott s az erdőben vágható 2 m-es bottal megtámaszthatjuk, vagy fa mellett állva szabadon maradt ujjainkat annak oldalához szoríthatjuk, a mikor aztán kezünk reszketni semmit sem fog s a leolvasást biztosan végezhetjük. Mesterséges állvány az eszközt megdrágítaná a nélkül, hogy számbavehető haszna volna, sőt a munka gyorsaságát jelentékenyen késleltetvén, inkább hátrányára lenne a máskülönből egészen alkalmasnak mondható magasságmérőnek.

Különös előnyeiként lehetne megemlíteni az eszköz ismertetője szerint:

1. hogy igen gyors munkát tesz lehetővé. Érthető ez, meggondolva, hogy a hosszadalmas távolságmérés itt egészen elesik; a kísérletek szerint két segédmunkással naponta 1000 törzs magasságot lehet vele meghatározni;

2. a leolvasott szám — ha megfelelő léczet vagy rudat használunk — egyszerre a fa magasságát mutatja; a szükséges rudat ott künn az erdőben vágathatjuk s hosszát zsebben hordott mérőszalaggal kimérhetjük;

3. a legteljesebb szabadság a távolság megválasztásában szintén nagy előnynek mondható, különösen hegyes, sziklás vagy bokros helyeken;

4. az eszköz olcsó; zsebben kényelmesen hordható; romlásnak kitéve nincs s azért folyton megbízható is;

5. a mérőléczen vagy rudon kívül egyéb segédeszközt nem kíván.

A magasságmérő ára tokban, utánvételes küldéssel, 5.60 fre. s meghozatható közvetlenül a feltalálótól, kinek czime: Christen T., főerdész, Bielben. (Svájcz.)